

Korak 1: Razjasnitev potreb in vrednot

Na začetku vsakega odločanja je proces zavedanja lastnih potreb in vrednot ter potreb in vrednot drugih. Pogosto se odločamo, ne da bi vedeli, kaj resnično hočemo in potrebujemo. Vključeni smo v procese hitrega sprejemanja stališč in vstopanja v igro zmaga-ali-poraz.

Potrebe in vrednote morajo biti spoštovane kot enako veljavne na eksistencialni ravni. Temeljne potrebe so med drugim priznanje, varnost, avtonomija, stabilnost. Prehajamo v skrite razsežnosti tega, kar nas resnično giblje in motivira, onkraj tehničnih in dejanskih pojavov.

Mnogi konflikti v demokratičnem odločanju izhajajo iz pomanjkanja priznanja: želim biti priznan in cenjen tak, kot sem, z mojim pogledom na svet. Izražanje očitnega – osnov, temeljev – se običajno ne dogaja. Očitno ni problem – in rojeva se nov konflikt. Demokratične dileme postanejo eksplicitne.

Če so potrebe združljive, se konflikt razreši in doseže se soglasje.

Če potrebe niso združljive, preidimo na drugi korak.

Korak 2: Biti ustvarjalen

Po prehodu od nasprotujočih si potreb in tveganja »zmaga ali poraz« k priznavanju in sprejemanju razlik in različnih možnosti znotraj skupnosti, sledi ustvarjalni del: postavljamo pod vprašaj okvir, kontekst in pogoje, v katerih je treba sprejeti odločitev. Poiščemo alternativne načine za izpolnitev potreb, ne da bi kdor koli moral popustiti.

Če smo uspešni, se konflikt razreši in doseže se soglasje.

Če konflikt ostane, šele takrat preidemo na naslednji korak.

Korak 3: Kompromis

Ta korak je namenjen enakomernemu zmanjšanju izpolnjevanja potreb.

V tem procesu je pomembna razlika. Pravičen kompromis enako zmanjša izpolnjevanje potreb vseh. Neprimeren kompromis zmanjša izpolnjevanje nekaterih potreb bolj kot drugih.

Prav tako je pomembno razlikovati med količinskimi in kakovostnimi kompromisi. Cilj je razmisliti o načinih, kako lahko vsi enakovredno in pravično zmanjšajo svoje potrebe.

Če je kompromis mogoč, se konflikt razreši in doseže se soglasje.

Če kompromisa ni mogoče doseči, preidemo na naslednji korak.

Korak 4: Odločitev večine

Šele zdaj pride do klasičnega koraka odločanja, kot ga poznamo: glasovanje. Vsi glasovi se štejejo enako, večina pa odloči, kaj se bo storilo.

Če je mogoče doseči večinsko odločitev – ker manjšina sprejme glasovanje –, je konflikt rešen in dosežen konsenz.

Če večinski sklep ni mogoč, preidemo na zadnji korak.

5. Legitimno vodstvo

Odloči oseba z legitimno avtoriteto ali močjo.

Pomembno je razumeti, da je ta korak, tako kot vsi drugi, prav tako temeljito demokratičen. V naši družbi razdeljujemo mandate in imamo predstavnike s hierarhično avtoriteto.